

Plán péče na období 2000 - 2009

pro chráněné území HAVRÁNKA

Kategorie CHÚ a název: Přírodní památka Havránka

Katastrální území: Trója

Okres: Praha 7

Parcelní čísla, druh pozemku: 1218/1, 1218/2, 1219, 1220/1 část, 1238, 1239, 1240
(dle vyhlášení)

Vyhlášeno: vyhláškou č.4/1982 Sb.NVP ze dne 27.5.1982

Vlastník: Magistrát hl.m.Prahy

Uživatel: Pražská botanická zahrada

Celková výměra: 4,2049 ha

Výměra nelesní části: 4,2049 ha

Hlavní motiv ochrany:

Středoevropský typ vřesoviště většího rozsahu. Stanoviště teplomilného blanokřídleho hmyzu. CHÚ má dvě části, ve druhé části mokřady a květnaté trávníky.

Cíl ochrany:

Zachování vřesoviště a xerothermních a subxerothermních nelesních společenstev organismů.

Charakteristika chráněného území ve vztahu k hlavnímu motivu ochrany:

CHÚ má dvě části. Část Havránka představuje druhově chudé společenstvo s dominantním vřesem jako náhradní společenstvo bikové doubravy. Je obohaceno takovými teplomilnými druhy jako je běložárka liliovitá a pryšec chvojka a na ně vázanou specifickou faunou, např. střevlíkovití *Amara infima* a *Bradycellus ruficollis*. Přimo na vřesu žijí mandelinky druhů *lochmaea suturalis* a *Altica oleracea bredinni*.

Druhá část se rozkládá v okolí pramene Hlatýře. Zdejší erozni rokle je zaříznuta do spraši a vátých písků. V minulosti byla porostlá společenstvem hlaváče bleďožlutého a válečky prapořité s výskytem hlaváče vonného a kozince dánského. V bezprostředním okolí pramene se rozkládá mokřadní společenstvo se sitinami.

Na sprašové stěny a svahy jsou vázána stepní společenstva bezobratlých. Ze střevlíkovitých můžeme uvést druhy *Harpalus rufipalpis*, *Masoreus wetterhallii*, z mandelinkovitých *Cryptocephalus fulvus*, *Timarcha goettingensis*, z dřepčiků *Aptona pygmaea*, *longitarsus echii*. K dalším přírodovědecky zajímavým druhům patří nosatčík *Apion pubescens* a bezkřídlý nosatec *Otiorhynchus fullo* a *Peritellus leucogrammus*.

Na prameništi v Hlatýřích žije vzácný dřepčík *Altica palustris*.

Přimo v chráněném území byly pozorovány vzácné druhy ptáků, např. orel skalní, to je však ovlivněno blízkostí zoologické zahrady. Potvrzeno bylo hnízdění např. pěníce pokřovní a hnědokřídle a rákosníka zpěvného.

Zásadní vlivy lidské činnosti v minulosti:

Obě části chráněného území sloužily v minulosti jako pastvina. Po ukončení této činnosti v padesátých letech našeho století docházelo k pozvolnému zarůstání území.

Negativní vlivy současnosti a možnosti dalšího ohrožení:

V současné době hlavním ohrožením CHÚ je pozvolné zarůstání křovinami a dřevinami. Na vřesovišti Havránka se projevuje i zvýšená návštěvnost. Místy návštěvníci vytvářejí nové pěšinky a sešlapem degradují společenstvo vřesu.

Vymezení územních jednotek z hlediska potřeb asanačních zásahů:

Z hlediska asanačních zásahů je vhodné území rozčlenit na dvě územní jednotky.

První jednotku představuje část CHÚ Havránka. Skládá se ze tří parcel:

- p.č. 1238 - jižní a jihozápadní svahy pokryté rozsáhlými porosty vřesu především ve vrcholových partiích. Ve spodních partiích se uplatňují ve větší míře teplomilné keře. Z dřevin se vyskytuje především bříza.

Vřesoviště je značně přestárlé a nejvhodnější metodou k jeho zmlazení by bylo řízené vypalování. Jinou, mnohem pracnější, metodou by bylo sestřihání a seřezání starších exemplářů vřesu. Vhodné by bylo odstranit některé břízy, je však třeba respektovat, že tyto dřeviny mají význam estetický, k čemuž je třeba přihlídnout při odstraňování konkrétních exemplářů.

V dolní části parcely je třeba kontrolovat stav zarůstání křovinami a udržovat tyto porosty v rozvolněném stadiu.

- parcela č.1239 - cesta - zachovat, upravit jako pěšinu.
- parcela č.1240 - západní svah, v horní části vřesoviště s náletem břízy a osiky, v dolní části vznikly z náletu lesní porosty. Na hranicích s parcelou č.1235 fragment společenstva Scabioso-Brachypodietum. Také tato část vřesoviště je přestárlá a bude třeba ji zmladit. Dále je třeba odstranit některé břízy a prakticky všechny osiky. Zároveň je třeba rozhodnout, zda bude v dolní části parcely respektován současný stav a parcela bude převedena na les. Pokud by bylo dostatek finančních prostředků na údržbu, bylo by vhodnější tuto plochu převést na rozvolněný porost až vřesoviště.

Druhou jednotku představuje část CHÚ nazývaná Haltýře.

- parcela č.1218 - východní část údolí orientovaného severojižně. V jižní části parcely vystupuje silicitový suk, na jihu a na severu ohraničený erozními stržemi. Sad v severní části parcely byl nevhodně zalesněn dubem a lipou. Na dně údolí vystupují prameny podchycené pro potřeby Zoo Praha. Na svazích bulizníkového suku se pod stromovým patrem s převažujícím dubem vytvořilo bohaté keřové patro. Na plošině silicitového suku rostou fragmenty vřesoviště a společenstvo ze svazu Festucion valesiaceae a Hyperici Sclerantion. Horní část svahu a plošinu by bylo vhodné udržet bez keřového a stromového patra. V posledních letech se zde zvyšuje návštěvnost a dochází k sešlapávání vegetace. Tento negativní trend bude v souvislosti s novou výstavbou v okolí asi pokračovat. Negativní vlivy by mohlo zmírnit vybudování pěšin, které by usměrnily provoz v tomto prostoru.
- parcela č.1219 - západní část k severu se rozšiřujícího údolí. Svahy obráceně k východu tvořené spraší porůstá společenstvo Scabioso- Brachypodietum. Existence společenstva je ohrožena zarůstáním plochy keři, hlavně růží šipkovou. Na dně údolí, na malé písčité vyvýšenině roste společenstvo Erysimo - Festucetum valesiaceae s výskytem kozince dánského (*Astragalus danicus*). Je třeba odstranit převážnou část keřového patra, především růží šipkovou.
- parcela č. 1220 - strmé zalesněné východní a jihovýchodní svahy s bohatým keřovým patrem a zbytky ovocných dřevin z bývalých sadů. Bylo by vhodné lesní plán péče stanovit tak, aby se porost postupně přibližoval přirozené skladbě dřevin odpovídající navržené typologické jednotce (*Melampyro-Carpinetum*).

Návrhy regulačních a asanačních opatření ve stanovených jednotkách:

a/ jednorázové zásahy

Příslušné asanační zásahy byly podrobně charakterizovány výše.

b/ pravidelně prováděné zásahy

Bude třeba sledovat stav zarůstání lokality a dle potřeby odstraňovat nálet křovin.

Návrhy na doplnění označení a vymezení hranic CHÚ:

CHÚ je vymezeno dobře a v současné době nejsou návrhy na doplnění označení.

Návrhy na opatření k vědeckému a kulturně osvětovému využití:

Lokalita je součástí Pražské botanické zahrady. Kulturně osvětové využití se může zvýšit instalací vhodných vysvětlujících panelů. Celou problematiku by bylo vhodné řešit komplexně v rámci informačního systému botanické zahrady. Návštěvnost CHÚ v nejbližších letech v souvislosti s novou výstavbou v blízkém okolí dále poroste a proto je třeba tomuto problému věnovat patřičnou pozornost.

Předpokládané náklady:

Jednorázový zásah si vyžádá asi 150 000.-Kč.

Navržené zásahy realizuje:

Dobrovolní pracovníci ochrany přírody, případně pracovníci Pražské botanické zahrady.

Kontrolu realizace plánu péče provede:

OŽP MHMP

Odborné sledování změn v souvislosti s provedenými zásahy zajistí:

OŽP MHMP a AOPK ČR středisko Praha

Použité podklady:

Inventarizační průzkum CHPV Havránka -botanika
rezervační kniha

Zpracoval:

RNDr. Jan Němec, AOPK ČR středisko Praha 10.5.1998

Magistrát

hlavního města Prahy
odbor životního prostředí

podle rozdělovníku

Váš dopis/ze dne

Naše značka

MHMP/25375/VIII/439/00/Pav

Vyřizuje/linka

Ing. Pavlík / 4427

Praha

25.4.2000

Věc: Oznámení o schválení plánu péče

Oznamujeme Vám, že odbor životního prostředí MHMP jako příslušný orgán ochrany přírody schválil ve smyslu ustanovení § 38 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, plán péče pro zvláště chráněné území - **přírodní památku Havránka**, které bylo vyhlášeno vyhláškou NVP č.4/1982 Sb. NVP z 27.5.1982. Plán péče je schválen na období deseti let.

Ing. Kateřina Vaculová
vedoucí odboru

Magistrát hl. m. Prahy
odbor životního prostředí
Mariánské nám. 2
Praha 1 /1/

Přílohy: plán péče

Co: OSM MHMP

Pražská botanická zahrada, Nádvoří 134, 171 00 Praha 7 - Troja
AOPK ČR, středisko Praha, Řetězová 222/3, Praha 1
AOPK ČR, Kališnická 4-6, Praha 3
odd. VII.
spis

V odpovědi, prosím, uvádějte naše číslo jednací.

Adresa:
Řásnovka 8
110 01 Praha 1

Telefon:
(*2448 1111
2448 + linka

Fax: 232 26 29
IČO: 064 581

Bankovní spojení:
První městská banka
Malé nám. 11, Praha 1